

Toekomstbestendige langdurige zorg

NZa

Martijn van Ekeveld
Joep Beckers

18 april 2024

Toekomstbestendige LZ

I. De Wlz: wat zien we?

II. Wat moet anders? En: wat doen wij?

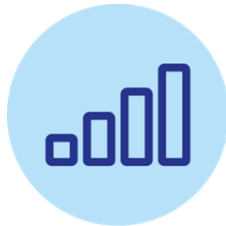
Dit is de NZa

Houdt toezicht

Maakt regels

*Doet onderzoek
en adviseert*

Agendeert

De Wlz

De Wet langdurige zorg (**Wlz**) geeft recht op zorg aan mensen die **blijvend** zijn aangewezen op **24 uur per dag** zorg nabij of permanent toezicht.

Het gaat om **ouderen** met vergevorderde dementie of somatische problemen, mensen met een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke **beperking** of een **psychische stoornis**.

Om zorg vanuit de Wlz te krijgen, is een **Wlz-indicatie** nodig via het Centrum Indicatiestelling Zorg (**CIZ**).

LANGDURIGE ZORG (V&V/GHZ/GGZ) IN CIJFERS

Aantal uitstaande indicaties		stand: 1 juli 2023	
	Verpleging en verzorging 191.560		Gehandicaptenzorg 143.560
			Langdurige ggz 31.480

Afgerond op tientallen

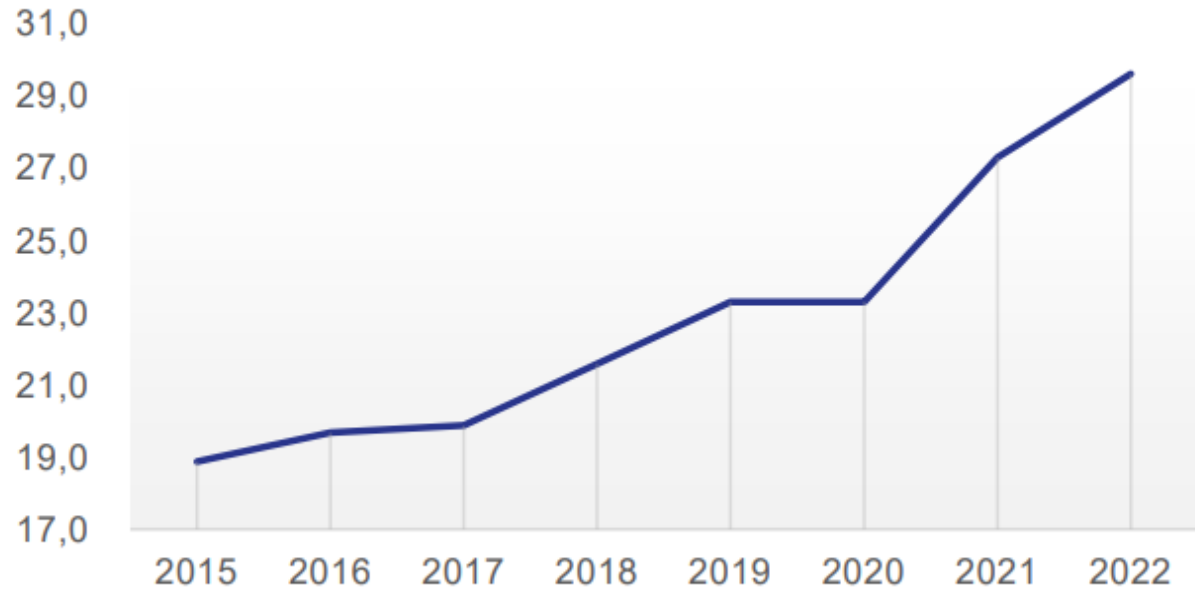
Declaraties voor zorg in natura			
	Verpleging en verzorging 2021 12,2 miljard		Verpleging en verzorging 2022 14,5 miljard stijging van 18,9%
	Gehandicaptenzorg 2021 8,0 miljard		Gehandicaptenzorg 2022 8,4 miljard stijging van 5,3%
	Langdurige ggz 2021 1,4 miljard		Langdurige ggz 2022 1,6 miljard stijging van 20,0%
	Meerdere sectoren 2021 1,4 miljard		Meerdere sectoren 2022 1,6 miljard stijging van 17,2%

Beschikingsbedragen voor pgb			
	Verpleging en verzorging 2021 0,71 miljard		Verpleging en verzorging 2022 0,74 miljard stijging van 3,9%
	Gehandicaptenzorg 2021 2,2 miljard		Gehandicaptenzorg 2022 2,3 miljard stijging van 6,0%
	Langdurige ggz 2021 0,1 miljard		Langdurige ggz 2022 0,2 miljard stijging van 74,9%

**Merendeel cliënten
ontvangt tijdig passende
zorg, maar dit is niet
langer vanzelfsprekend**

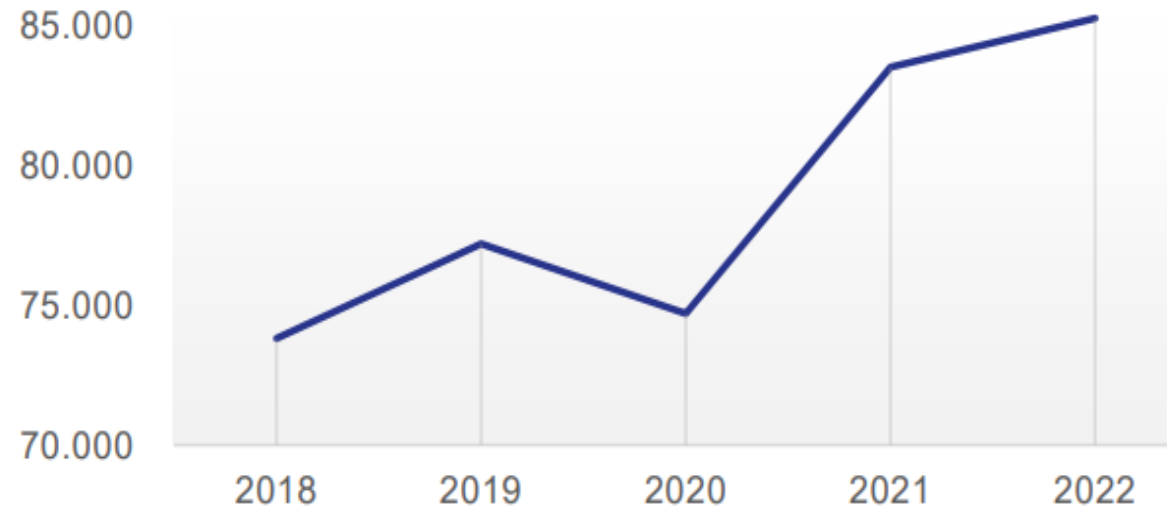
Groei Wlz

Zorgkosten (in mld.)

Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders

Zorgkosten per geïndiceerde

Bron: financiële verslagen Wlz-uitvoerders en CIZ databank

Wachlijsten

	# wachtenden
Verpleging en verzorging	
Urgent plaatsen	349
Actief plaatsen	3.848
Wacht op voorkeur	17.374
Totaal V&V	21.571
Gehandicaptenzorg	
Urgent plaatsen	7
Actief plaatsen	487
Wacht op voorkeur	1.312
Totaal ghz	1.806
Geestelijke gezondheidszorg	
Urgent plaatsen	10
Actief plaatsen	220
Wacht op voorkeur	466
Totaal ggz	696
Totaal	24.073

Bron: iWlz / Zorginstituut Nederland (februari 2024)

Vergrijzing / dubbele vergrijzing (2020/2040)

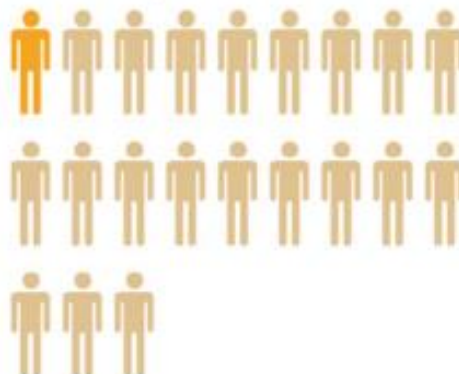
In 2020 is circa 1 op de 5 mensen een 65-plusser.

In 2040 is circa 1 op de 4 mensen een 65-plusser.

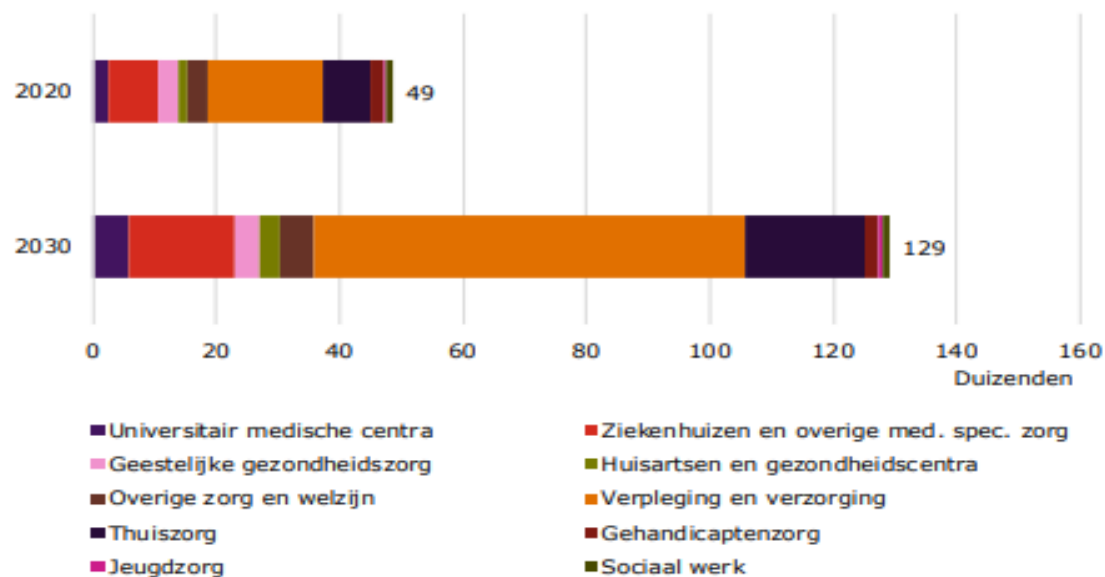
In 2020 is circa 1 op de 21 mensen een 80-plusser.

In 2040 is circa 1 op de 12 mensen een 80-plusser.

Prognose arbeidsmarkttekort (2020/2030)

Dus...

- In 2040 groeit het aantal 65-plussers naar 5 miljoen
- En is het aantal 90-jarigen verdubbeld
- Hierdoor neemt de vraag naar zorg verder toe
- En wordt deze zorgvraag steeds complexer
- Tegelijkertijd gaan in de verpleging, verzorging en thuiszorg de komende tien jaar 150.000 (van bijna 480.000) zorgmedewerkers met pensioen

**Hoe gaan we om met een
groeiende zorgvraag en
minder personeel?**

- **Houd de langdurige zorg beschikbaar voor de meest kwetsbare cliënten**
- **Voorkom en vertraag zorgvragen al vóór de langdurige zorg**

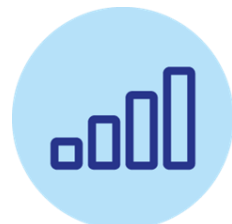
Wat doen wij?

Toezicht op zorgkantoren

Nieuwe prestaties voor complexe zorg in de Wlz (zoals LVHC)

Adviezen Scheiden van wonen en zorg en Positionering behandeling

Werkagenda langdurige zorg (ism ZIN, CIZ en CAK)

Toezicht op zorgkantoren

Houdt toezicht

Doel: zorgkantoren doen alles wat binnen hun mogelijkheden ligt om te komen tot tijdige en passende zorg voor alle cliënten die deze nodig hebben

Dit betekent o.a. dat zorgkantoren:

- **proactief** en in verbinding met o.a. zorgverzekeraars en gemeenten sturen op een optimale inzet van de beschikbare zorgcapaciteit en het verkorten van wachtlijsten en –tijden;
- **transparant** zijn over de keuzes die zij hierbij maken en de dilemma's en belemmeringen die zij ervaren;
- zich **focussen op specifieke cliëntgroepen** voor wie tijdige en passende zorg niet langer vanzelfsprekend is;
- verantwoording afleggen over de **resultaten** van hun inspanningen.

Prestaties voor complexe Wlz

Maakt regels

- NZa stelt **prestaties** en **tarieven** vast voor langdurige zorg. Bijvoorbeeld 'zorgzwaartepakketten' met (maximum)tarieven.
- Actueel is de beweging naar meer gespecialiseerd aanbod voor specifieke doelgroepen in de langdurige zorg: laag volume / hoog complex (lvhc)
 - Bijvoorbeeld: ziekte van Huntington, syndroom van Korsakov, dementie met zeer ernstige gedragsproblemen (d-zep).
 - Relatief kleine aantallen cliënten (variërend van 100 tot 1.500, maar met hoge zorgvraag)
- NZa werkt nu met de sector aan nieuwe prestaties voor een aantal doelgroepen.

Adviezen (scheiden van wonen en zorg en behandeling)

*Doet onderzoek
en adviseert*

Conclusie

De manier waarop de langdurige zorg nu georganiseerd is, is niet langer houdbaar. Om met bekostiging en toezicht bij te dragen is een grotere transitie van de Wlz nodig.

Aantal aanbevelingen:

- Scherper maken waar we op sturen:
- Wet mee laten bewegen met beleidsdoelen:
- Complexe zorglandschap in de LZ ordenen:
- Versnippering aanpakken:

bijvoorbeeld:

concretere invulling van doelen zoals “langer thuis”

‘verblijf, tenzij’ anders invullen

herstructureer aanspraken en leveringsvormen

aansluiting met Zvw-wijkverpleging en WMO verbeteren

Werkagenda langdurige zorg

Agendeert

Samen met Zorginstituut Nederland, CAK, CIZ

1. Rol 'sociale context' in de toegang tot de Wlz
2. Neem 'voorliggendheid' Wlz onder de loep
3. Verminderen van de complexiteit
4. Partijen helpen bij een eerlijke en effectieve verdeling van schaarse middelen

- **Houd de langdurige zorg beschikbaar voor de meest kwetsbare cliënten**
- **Voorkom en vertraag zorgvragen al vóór de langdurige zorg**